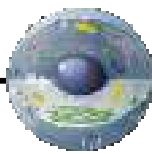

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Україна
Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т.Г. Шевченка, Україна
Університет кардинала Стефана Вишинського у Варшаві, Польща
Телавський державний університет ім. Якова Гогешвілі, Грузія
Барановицький державний університет, Республіка Білорусь

III Міжнародна заочна науково-практична конференція

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

Збірник статей

Ніжин
25 квітня 2017 року

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Україна
Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т.Г. Шевченка, Україна
Університет кардинала Стефана Вишинського у Варшаві, Польща
Телавський державний університет ім. Якова Гогешвілі, Грузія
Барановицький державний університет, Республіка Білорусь

III Міжнародна заочна науково-практична конференція

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

Збірник статей

Ніжин
25 квітня 2017 року

Министерство образования и науки Украины
Нежинский государственный университет
имени Николая Гоголя, Украина
Черниговский национальный педагогический университет
имени Т.Г. Шевченко, Украина
Университет кардинала Стефана Вишинского в Варшаве, Польша
Телавский государственный университет им. Якова Гогешашвили, Грузия
Барановичский государственный университет, Республика Беларусь

III Международная заочная научно-практическая конференция

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ БИОЛОГИЧЕСКОЙ НАУКИ

Сборник статей

Нежин
25 апреля 2017 года

Ministry of Education and Science of Ukraine
Nizhyn Gogol State University, Ukraine
Taras Shevchenko National Pedagogical University of Chernigiv, Ukraine
Cardinal Stefan Wyszynski University in Warsaw, Poland
Jakob Gogebashvili Telavi State University, Georgia
Baranovichi State University, Republic of Belarus

**III-rd International extramural
scientific-practical Conference**

**CURRENT ISSUES
OF BIOLOGICAL SCIENCE**

Book of articles

Nizhyn
April 25, 2017

Редакційна колегія:

Давіташвілі М., к.б.н., професор департаменту природничих наук, керівник служби управління якістю факультету точних і природничих наук Телавського державного університету, Грузія.

Панасюк Д., кандидат наук, ад'юнкт, факультет біології і навколишнього середовища, Університет кардинала Стефана Вишинського у Варшаві, Польща.

Марисова І.В., к.б.н., професор кафедри біології, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Україна.

Сенченко Г.Г., к.х.н., декан природничо-географічного факультету, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Україна.

Гавій В.М., к.б.н., доцент кафедри біології, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Україна.

Приплавко С.О., к.с-г.н., доцент кафедри біології, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Україна.

Лобань Л.О., доцент кафедри біології, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Україна.

Ігнатенко Т.Г. – технічний редактор.

III Міжнародна заочна науково-практична конференція "Актуальні питання біологічної науки": Збірник статей – Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2017. – 186 с.

Збірник містить матеріали III Міжнародної заочної науково-практичної конференції "Актуальні питання біологічної науки" (Ніжин, 25 квітня 2017 р.).

Видання адресоване науковцям, викладачам, учителям, аспірантам та всім, хто цікавиться проблемами сучасної біологічної науки та методикою викладання біологічних дисциплін.

У текстах матеріалів конференції, опублікованих у даному збірнику, збережено авторський стиль викладу матеріалу. За достовірність поданої інформації та можливість її відкритого друку несуть відповідальність автори.

Зміст

Геоботаніка	8
1. Стасюк М.В; Іщук Я.М. <i>Heraclеum sosnowskyi</i> Manden. на території Волинської височини	9
Експериментальна ботаніка	16
2. Гавій В.М. Вміст крохмалю в бульбах картоплі сортів зони Полісся України та його зміна в процесі зберігання	17
3. Гавій В.М., Серрано І.К., Суховєєв В.В. Дослідження впливу металокомплексів на основі параамінобензойної кислоти на окремі фізіологічні показники озимого жита в осінній період	20
4. Дорошенко Ю.А., Приплавко С.О. Порівняльна дія синтетичних регуляторів росту рослин на ріст озимої пшениці сорту Ювівата в осінньо-весняний період	24
5. Куліш К.А., Приплавко С.О. Дослідження епіфітної мікрофлори насіння томатів та огірків	29
6. Лобань Л.О., Дідик Л.В. Види державної охорони лісових природно-заповідних територій Ніжинського району (Чернігівська область)	34
7. Чабан А.М., Приплавко С.О. Порівняльна дія препарату Корневін та поживних речовин меду на процеси вкорінення живців смородини чорної	38
8. Черкас О.С., Приплавко С.О. Порівняльний вплив препарату Гетероауксин та розчину дріжджів на процеси вкорінення живців смородини чорної	41
9. Шиян Н.М. Анотований конспект родини Araceae флори України	44
Екологічні проблеми навколишнього середовища	49
10. Бондаренко О.Ю., Васильєва Т.В. Деякі особливості антропогенних перетворень флори пересипів Півдня України	50
Раціональне природокористування	56
11. Зуєв В.Н., Рожков А.А. Инвентаризация прудов и малых водохранилищ Барановичского района	57

12. Panasiuk D., Dobkowska E. The functioning of the European Union Emissions Trading System.....	61
13. Poniatowska A. Assessment of municipal waste management in Poland compared to other European countries	71
14. Śnieżek T. Geographic Information System in the Core Stations of the Integrated Environmental Monitoring System in Poland	85
Анатомо-фізіологічні дослідження людини і тварин	98
15. Дзюба В.О., Кучменко О.Б., Яковійчук О.В. Дозозалежний вплив доксорубіцину на показники пероксидного окислення ліпідів у тканинах печінки щурів	99
16. Яковійчук О.В., Данченко О.О., Бугонько І.Ю., Майборода Д.О., Дзюба В.О. Активність сукцинатдегідрогенази та 2-оксоглутаратдегідрогенази у м'язових тканинах гусей за дії розчину менадіону в період раннього постнатального онтогенезу	103
Зоологічні дослідження	106
17. Гаврилюк Н.И., Лайша Ю.В. Божьи коровки (Coleoptera, Coccinellidae) города Барановичи (Беларусь).....	107
18. Довбня И.В., Форощук В.П. Использование метода флуктуирующей асимметрии для оценки условий обитання пряткої ящериці на території Луганщини.....	110
19. Инжилевский А.Л. Таксономическая структура орнитофауны г. Барановичи.....	113
20. Луцька М.П., Сіренко А.Г. До питання про екологічні групи стафілінід-стратібіонтів Українських Карпат та прилеглих територій	119
21. Сіренко А.Г., Заброда В.В., Арабчук О.І. Справжні пильщики (Tenthredinidae, Hymenoptera, Insecta) Національного природного парку «Верховинський»	125
22. Шешурак П.Н., Назаров Н.В., Стрелец А.В. Азиатская божья коровка, или хармония изменчивая, <i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773) (Coleoptera: Coccinellidae) в Черниговской области (Украина).....	130
23. Черняк Ю.А. Видовой состав жуков-мягкотелок подсемейства Malthininae (Coleoptera: Cantharidae) Беларуси.....	135

24. Якубович А.С. Предварительные результаты изучения питания бесхвостых земноводных (Amphibia, Anura) рода <i>Rana</i> на территории Барановичского района Беларуси	138
Історія біології	143
25. Коваленко С.Г., Васильєва Т.В., Немерцалов В.В., Бондаренко О.Ю. Видатні педагоги-біологи Новоросійського університету. Валеріан Вікторович Половцов	144
26. Крецул Н.І. Академік В.І. Липський та ботанічний сад Української академії наук (1918-1928 рр.)	148
Біологічна та валеологічна освіта у школі та вузі	153
27. Baranowska A.B., Baranowski A. Teaching vocabulary with Mind Mapping software	154
Відомості про авторів	183

Видовой состав жуков-мягкотелок подсемейства Malthininae (Coleoptera: Cantharidae) Беларуси

Учреждение образования «Барановичский государственный университет», Республика Беларусь

В статье рассматриваются виды Malthininae белорусской фауны. Впервые для фауны Беларуси приводится *Malthinus facialis* Thomson, 1864. Данная статья содержит аннотированный список видов подсемейства Malthininae.

The article considers species of Malthininae of the Belarusian fauna. *Malthinus facialis* Thomson, 1864, is the first for the fauna of Belarus. This article contains an annotated list of species of the subfamily Maltinninaye.

Ключевые слова. Coleoptera, Cantharidae Malthininae, *Malthinus*, *Malthodes*, новый вид для фауны, Беларусь.

Подсемейство *Malthininae* представляет собой большую группу мелких жуков с мягкими покровами из семейства Cantharidae. Они обитают во всех зоогеографических регионах, за исключением Австралийского континента и Антарктиды. Наивысшее таксономическое разнообразие *Malthininae* известно из Голарктического царства, хотя небольшое количество видов известно также из Палеогей (Ориентальная область) и Неогей [6]. В Палеарктическом подцарстве Голарктики подсемейство насчитывает 820 видов из 8 родов [5]. На территории бывшего Советского Союза обитает 3 рода, которые включают 88 видов [1]

Подсемейство недостаточно изучено как на территории Беларуси, так и в сопредельных странах. Каждый год открываются новые виды. Дальнейшее изучение этого подсемейства позволит более точно определить таксономический состав и ареалы распространения отдельных видов.

В фауне Беларуси на настоящий момент из данного подсемейства отмечено 2 рода – *Malthinus* (4 вида) и *Malthodes* (10 видов) [2, 3, 4].

Материалом для данной работы послужили сборы автора, а также сборы коллег на территории Витебской и Минской областей Беларуси с 2014 по 2016 годы. Всего было собрано более 230 экземпляров представителей *Malthininae*.

Для изучения видового состава и экологической структуры жуков-мягкотелок подсемейства *Malthininae* использовались стандартные методы ловли жуков: кошение, ручной сбор.

В ходе наших исследований впервые для территории Республики Беларусь был зафиксирован *Malthinus facialis* (Thomson, 1864). (Беларусь, Витебская обл., Лепельский р-н, окр. д. Домжерицы, Березинский биосферный заповедник, ельник кисличный, кошение, 30.06.2015, leg. Черняк Ю.А., del. Казанцев С.В., 3 экз.)

Нижче приводиться список видів підсмейства *Malthininae*, зафіксованих в складі білоруської фауни:

Род *Malthinus*

- biguttatus* Linnaeus, 1758
- facialis* Thomson, 1864
- flaveolus* Herbst, 1786
- seriepunctatus* Kiesenwetter, 1852

Род *Malthodes*

- brevicollis* Paykull, 1798
- crassicornis* (Macklin, 1846)
- debilis* Kiesenwetter, 1852
- fibulatus* Kiesenwetter, 1852
- fuscus* Waltl, 1838
- guttifer* Kiesenwetter, 1852
- marginatus* Latreille, 1806
- maurus* Laporte de Castelnau, 1840
- minimus* Linnaeus, 1758
- pumilus* Brebisson, 1835

Біотопічна приуроченість підсмейства вивчена досить слабо. Прив'язаність до певних біотопів поки відома не для всіх видів. За час вивчення сімейства було досліджено багато біотопів. Біотопічне розподілення жуков-м'якотелок підсмейства *Malthininae* відображено в таблиці.

Таблиця 1.

Розподілення жуков-м'якотелок підсмейства *Malthininae* по різних типів біотопів на території Білорусі.

Вид	Біотопи							
	Осинник	Ельник	Сосняк	Березняк	Низинне болото	Верхове болото	Пойменний луг	Парки і сади
<i>Malthinus facialis</i>	+							
<i>Malthinus flaveolus</i>	+							
<i>Malthinus seriepunctatus</i>		+	+					
Всього видів:	2	1	1	-	-	-	-	-
<i>Malthodes brevicollis</i>			+	+	+			
<i>Malthodes crassicornis</i>			+			+		
<i>Malthodes debilis</i>				+			+	+
<i>Malthodes fibulatus</i>				+			+	
<i>Malthodes fuscus</i>	+	+	+	+		+		
<i>Malthodes guttifer</i>		+	+	+				
<i>Malthodes maurus</i>				+	+			
<i>Malthodes minimus</i>	+							
<i>Malthodes pumilus</i>			+	+				
Всього видів:	2	2	5	7	2	2	2	1

Исследования показали, что большинство видов подсемейства предпочитают лесные биотопы. На верховых и низинных болотах обитает 4 вида. На пойменных лугах было зафиксировано 2 вида (*Malthodes debilis*, *Malthodes fibulatus*). В парках и садах всего один вид (*Malthodes debilis*).

Представители рода *Malthinus* предпочитают Осинники (*Malthinus facialis*, *Malthinus flaveolus*), ельники и сосняки (*Malthinus seriepunctatus*). У рода *Malthodes* биотопическая приуроченность более широкая. Виды обитают как в лесных экосистемах, так и на верховых и низинных болотах. А также их можно встретить в садах и парках. Больше всего видов рода *Malthodes* было отмечено в березняках (7 видов) и сосняках (5 видов).

Литература

1. Казанцев, С. В. Список Cantharidae (Coleoptera) бывшего СССР / С. В. Казанцев // Рус. энтомол. журн. — Т. 13. — Вып. 1—2. — С. 23—34.
2. Каталог жесткокрылых (Coleoptera, Insecta) Беларуси / О. Р. Александрович [и др.]. — Минск, 1996. — С. 34—35.
3. Солодовников, И.А. Новые и редкие виды жесткокрылых (Coleoptera) для Белорусского Поозерья и Республики Беларусь. Часть 6 / И.А. Солодовников // Весн. Вщебск. дзярж. ун-та. - 2016. — № 4 (93). - С. 53—67.
4. Солодовников, И.А. Новые и редкие виды жесткокрылых (Coleoptera) для Белорусского Поозерья и Республики Беларусь. Часть 7 / И.А. Солодовников // Экологическая культура и охрана окружающей среды: II Дорофеевские чтения : материалы международной научно-практической конференции, Витебск, 29—30 ноября 2016 г. / Витеб. гос. ун-т ; редкол.: И.М. Прищепа (отв. ред.) [и др.]. — Витебск : ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. — С. 127—129.
5. Catalogue of Palaearctic Coleoptera. — Vol. 4. Elateroidea — Derodontoidea — Bostrichoidea. Lymexyloidea — Cleroidea — Cucujoidea // Eds. I. Lobl, A. Smetana. — Stenstrup : Apollo Books, 2007. — 935 p.
6. Švihla, Vladimír New species of the subfamily Malthininae (Coleoptera: Cantharidae) from the western Palaearctic Region // Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, 2009. 49: 191-216.